

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/72/2014
Identifikačné číslo spisu:	1012201034
Dátum vydania rozhodnutia:	13.09.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1012201034.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Moravu a zo sudcov JUDr. Petry Příbelskej, PhD. a JUDr. Jarmily Urbancovej, v právnej veci žalobcu: K. Z., bytom O., zastúpený advokátom: JUDr. Michal Fecilák, so sídlom Jesenná 8, Prešov, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, Nám. Slobody 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 6277/2012/SŽDD/27629 zo dňa 15. mája 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 189/2012-44 zo dňa 18. júna 2014 v zmysle opravného uznesenia č.k. 2S/189/2012-55 zo dňa 22. septembra 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S 189/2012-44 zo dňa 18. júna 2014 v zmysle opravného uznesenia č.k. 2S/189/2012-55 zo dňa 22. septembra 2014
p o t v r d z u j e .

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave (ďalej len krajský súd) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 6277/2012/SŽDD/27629 zo dňa 15. mája 2012, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a bolo potvrdené rozhodnutie Prešovského samosprávneho kraja č. 688/2012/OOD-024 zo dňa 8. marca 2012, ktorým bolo určené, že obvod trolejbusovej dráhy vedenej po ceste nachádzajúcej sa v katastrálnom území (ďalej len „k.ú.“) J. I., na parc. KN-C č. 3390 zapísanej na LV č. XXXX, ktorej vlastníkom je žalobca, sa na danom pozemku nezriaďuje s odvolaním sa na § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z.z. o dráhach a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 513/2009 Z.z.“ alebo „zákon o dráhach“).

2. Z pripojeného administratívneho spisu krajský súd zistil, že žalobca žiadosťou zo dňa 6. júla 2010

požiadal o vydanie rozhodnutia - určenie obvodu dráhy na predmetnej nehnuteľnosti, ktorej je vlastníkom.

3. Krajský súd poukazuje na ustálený právny názor, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (nález Ústavného súdu SR z 23. mája 2013, č.k. IV. ÚS 71/2013-36).

4. Zákon č. 513/2009 Z.z. upravuje dráhy ako stavebno-technický a funkčný základ pre dráhovú dopravu, vzťahuje sa na všetky druhy a typy dráh, na ktorých sa uskutočňuje verejná doprava. Dráhou sa rozumie jej fyzická stavebno-technická podoba, ako cesty určenej pre pohyb dráhového vozidla. Tým sa rozumie najmä železničná infraštruktúra a potom lokálna infraštruktúra v podobe električkových a trolejbusových sietí v mestách, špeciálnych dráh a lanových dráh.

5. V zmysle vyššie uvedeného za právne významné hľadisko pre zistenie (posúdenie) dikcie ustanovenia § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z.z. považuje súd úmysel zákonodarcu vymedziť parametre určenia obvodu dráhy, ktorý je definovaný ako vnútorný ochranný a manipulačný priestor, ktorý je nevyhnutný na bezpečnú prevádzku, opravy a údržbu dráhy a jej súčastí. Úmysel zákonodarcu je vyjadrený v dôvodovej správe k právnemu predpisu, pričom jej úlohou je objasniť (priblížiť) úmysel a ciele zákonodarcu pri prijatí právneho predpisu v konkrétnom znení a platí to i v prípade, že text zákona nie je pre dotknuté subjekty dostatočne určitý alebo zrozumiteľný.

6. Krajský súd poukazuje práve na dôvodovú správu k zákonu č. 513/2009 Z.z., z ktorej vyplýva, že pre existujúce dráhy zostáva vymedzenie obvodu dráhy priamo zákonom vyjadrené v metroch. Obvod dráhy sa v zásade meria od samotného telesa dráhy. Dráha sa skladá aj zo súčastí, ktoré presahujú pôdorys telesa dráhy, napríklad mosty, tunely a iné inžinierske stavby, budovy staníc, zastávky s nástupišťami, trolejové stožiare a vedenia, signalizačné zariadenia a podobne. Pri týchto súčastiach dráhy sa vzdialenosť vonkajšej hranice obvodu dráhy meria nie od telesa dráhy, ale od vonkajšieho pôdorysu týchto súčastí dráhy.

7. Ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 513/2009 Z.z. opisuje obvod dráhy ako zvislé plochy vedené na pozemok. Opis sám osebe nemá normotvornú povahu, iba vysvetľuje, kadiaľ obvod dráhy vedie. Ďalej úvodná časť odseku 3, spoločná pre obe písmená (a/, b/) odseku uvádza, že obvod dráhy je tri metre ... V písmene a/ táto veta ďalej pokračuje určením obvodu dráhy na železničných dráhach a stavbách. Písmeno b/, ktoré sa vzťahuje na súdenú vec, určuje, že (úvodná časť vety) obvod dráhy je tri metre (pokračovanie podľa písm. b/) od osi krajnej koľaje električkovej dráhy, od krajného nosného alebo dopravného lana lanovej dráhy alebo od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy; to neplatí, ak ide o električkovú dráhu alebo trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii.

8. Obvod dráhy treba predovšetkým chápať ako vnútorný priestor plniaci ochrannú a manipulačnú funkciu, ako priestor, ktorý je nevyhnutný na bezpečnú prevádzku, opravy a údržbu dráhy a jej súčastí. V kontexte sa uvedeným má význam určovať tento ochranný a manipulačný priestor (obvod dráhy) na miestach, kde je to potrebné. Je celkom zrejmý zámer zákonodarcu vyňať z tohto režimu (určovania obvodu dráhy) cesty a miestne komunikácie, kde osobitná právna úprava zákonom č. 513/2009 Z.z. nie je potrebná, nakoľko tieto spadajú pod iný osobitný právny predpis dostatočne upravujúci užívanie a ochranu pozemných komunikácií a tiež práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru [zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon)]. Súd je preto v zhode s názorom žalovaného, že zákon č. 513/2009 Z.z. v príslušnom ustanovení § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z.z. ustanovuje, že ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráh sa nezriaďuje, a preto výklad zákona správnymi orgánmi bol v súlade so zákonom.

9. O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi právo na

ich náhradu nepriznal.

II.

10. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhuje, aby Najvyšší súd SR ako súd odvolací rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 2S/189/2012-44 zo dňa 18. júna 2014 zruší a vec vráti prvostupňovému správneému orgánu na ďalšie konanie. Zároveň si žalobca uplatnil trovy konania vo výške 892,14 €, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 66,- € a z trov právneho zastúpenia vo výške 826,14 € a žiada, aby súd zaviazal žalovaného na úhradu vyčíslených trov v uvedenej výške do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia na účet advokáta žalobcu.

11. Žalobca svoje odvolanie odôvodnil tým, že podľa neho súd prvého stupňa dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a samotné rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa súdu prvého stupňa, spornou otázkou tohto konania bol výklad ustanovenia (ďalej len „ust.“) § 3 ods. 3 písm. b/ zákona o dráhach, pričom súd prvého stupňa vyložil podľa svojej úvahy tak, že ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráh sa nezriaďuje. Žalobca považuje uvedený výklad súdu za nesprávny, právne nevyargumentovaný, nepodložený žiadnymi logickými úvahami a za rozporný s gramatickými pravidlami slovenského pravopisu a legislatívnymi pravidlami vlády SR.

12. Podľa žalobcu, súd prvého stupňa nemal žiadnu odpoveď na jeho námietku, že takýto výklad ust. § 3 ods. 3 písm. b/ zákona o dráhach nemá oporu v zákone a taktiež sa nevyjadril ani ku gramatickému výkladu bodkočiarky (;). Podľa pravidiel slovenského pravopisu platí, že bodkočiarka (;) sa píše v jednoduchej vete alebo súvetí pred tou ich časťou, ktorá podáva vysvetlenie predchádzajúcej časti a v jednoduchej vete na oddelenie vysvetľovacieho prístavku. Z ust. § 3 ods. 3 písm. b/ zákona o dráhach teda vyplýva, že neplatí - že ochranné pásmo je najmenej 1,5 metra v prípade, ak ide o trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii a nie skutočnosť, že obvod dráhy sa nezriaďuje. Z vyššie uvedeného je možné konštatovať, že ust. § 3 ods. 3 písm. b/ zákona o dráhach ustanovuje, že ak ide o trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráhy je 3 metre od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia.

13. Ďalej žalobca uviedol, že súd prvého stupňa nedal odpoveď na jeho kľúčové námietky, a to:

- že ak by sme prisvedčili žalovanému, že v prípade ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráhy nie je ani 1,5 metra a ani 3 metre od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, avšak ostalo by ust. § 3 prvá veta ods. 3 obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok znamenalo by to, že samostatná prvá veta § 3 ods. 3 zákona o dráhach nemá žiadnu logiku, keďže nevymedzuje tieto zvislé plochy - ich začiatok,
- že všetky ustanovenia zákona o dráhach vo vzťahu k električkovým a trolejbusovým dráham, týkajúce sa rôznych činností, obmedzení, vecných bremien, ako aj ust. o oprávneniach prevádzkovateľa dráhy v obvode dráhy k nehnuteľnostiam - k pozemkom, na ktorých sa dráha nachádza, by boli zbytočné, keďže obvod dráhy neexistuje,
- že ak vlastník pozemku nebol aj stavebníkom dráhy a ak neexistuje stavebné povolenie na dráhu (ako je tomu aj v tomto prípade), bolo by iba na vôli prevádzkovateľa dráhy, či podá návrh na určenie obvodu dráhy, na základe ktorého určenia by mal vlastník pozemku nárok na náhradu za vecné bremeno,
- že zákon o dráhach by nebol zákonom o dráhach, ale bol by zákonom o železničných dráhach, a aj to vedených len mimo pozemných komunikácií
- že by bolo irelevantné ust. § 3 ods. 1 zákona o dráhach, prvá veta: obvod dráhy tvoria pozemky určené na umiestnenie dráhy a jej súčastí, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a na dopravu na nej, t.j. pozemky, na ktorých sa v zmysle prílohy č. 24 vyhlášky č. 350/2010 Z.z. o stavebnom a technickom poriadku dráh (ďalej len „vyhláška“), nachádzajú súčasti trolejbusovej dráhy, ktoré sú napr.: trolejové vedenia, vrátane nosného systému a podpier, budovy a zariadenia určené na uspokojovanie prepravných potrieb verejnosti, vrátane inžinierskych sietí, ktoré sú potrebné na prevádzku trolejbusovej dráhy, a zastávky, ktoré tvoria nástupištia a nástupištne ostrovčeky, ich vybavenie a prístrešky atď..

14. Žalobca nesúhlasí s názorom súdu prvého stupňa, že v prípade ak trolejbusová dráha vedie po ceste, obvod dráh sa nezriaďuje, ale práve naopak, žalobca má za to, že obvod dráhy je 3 metre od krajného vodiča trakčného trolejového vedenia a je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok, keďže v takto vymedzenom priestore sa nachádzajú všetky súčasti dráhy v zmysle vyhlášky.

15. Podľa žalobcu prvostupňový súd vec nesprávne právne posúdil, v napadnutom rozhodnutí nedal odpoveď na kľúčové námietky žalobcu a preto žalobca má za to, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a zjavnú arbitrárnosť prvostupňového súdu.

III.

16. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súd zistil úplný skutkový stav a vec správne posúdil a konanie nemalo žiadnu inú vadu a žiadal, aby odvolací súd odvolanie ako nedôvodné a neopodstatnené zamietol a žalobcovi nepriznal trovy konania. Na podporu svojho tvrdenia uviedol, že trvá na vyjadrení ministerstva č. 21553/2013/SLP-56605 zo dňa 23. októbra 2012. Uviedol, že tvrdenie žalobcu, že ak sa obvod dráhy zriaďuje pri električkovej dráhe alebo trolejbusovej dráhe, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii by zákon o dráhach nebol zákonom o dráhach je nesprávne.

IV.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p., § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako bolo oznámené verejné vyhlásenie rozhodnutia na úradnej tabuli najvyššieho súdu a na jeho internetovej stránke www.nsud.sk, najmenej päť dní vopred, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1, 3 O.s.p.).

18. V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

19. Súd v intenciách § 244 ods. 1 O.s.p. preskúmava aj zákonnosť postupu správneho orgánu, ktorým sa vo všeobecnosti rozumie aktívna činnosť správneho orgánu podľa procesných a hmotnoprávných noriem, ktorou realizuje právomoc stanovenú zákonmi.

20. Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 513/2009 Z.z. obvod dráhy tvoria pozemky určené na umiestnenie dráhy a jej súčastí, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a na dopravu na nej. V pochybnostiach o tom, ktoré pozemky patria do obvodu dráhy, rozhodne špeciálny stavebný úrad na návrh prevádzkovateľa dráhy.

21. Podľa § 3 ods. 2 zákona č. 513/2009 Z.z. obvod dráhy zriaďuje špeciálny stavebný úrad v stavebnom povolení alebo stavebný úrad vo vyvlastňovacom rozhodnutí. Obvod dráhy vzniká dňom právoplatnosti stavebného povolenia alebo vyvlastňovacieho rozhodnutia.

22. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 513/2009 Z.z. obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok. Ak z rozhodnutia podľa odseku 2 nevyplýva inak, obvod dráhy je tri metre

a) od vonkajšieho okraja telesa železničnej dráhy a stavieb, konštrukcií a pevných zariadení, ktoré sú jej súčasťou, ak ide o železničnú dráhu,

b) od osi krajnej koľaje električkovej dráhy, od krajného nosného alebo dopravného lana lanovej dráhy alebo od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy; to neplatí, ak ide o električkovú dráhu alebo trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii (ďalej len „cestná komunikácia“).

23. Spornou medzi účastníkmi v danej veci bola otázka výkladu ustanovenia § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z.z.. Kým podľa žalobcu aj v prípade, že trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráhy je 3 m od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, žalovaný zastával názor opačný, teda že v prípade ak by trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej

komunikácii, obvod dráhy nie je ani 1,5 m a ani 3 m od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia.

24. Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

25. Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne popísaný v rozsudku krajského súdu, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať, s jeho odôvodnením, ktoré považuje za úplné, vyčerpávajúce a dostatočne výstižné sa stotožňuje v celom rozsahu, a len na doplnenie a zdôraznenie správnosti dodáva:

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu, že obvod dráhy treba predovšetkým chápať ako vnútorný priestor plniaci ochrannú a manipulačnú funkciu, ako priestor nevyhnutný na bezpečnú prevádzku, opravy a údržbu dráhy a jej súčastí. Je celkom zřejmý zámer zákonodarcu vyňať z tohto režimu (určovanie obvodu dráh) cesty a miestne komunikácie. Zriadenie obvodu dráhy pri električkovej alebo trolejbusovej dráhe, ktorá vedie po ceste, alebo miestnej komunikácii by bola duplicitná. Pozemné komunikácie majú zriadené vlastné ochranné pásma podľa § 11 cestného zákona, ktoré sú rozsiahlejšie ako obvod dráhy. Aj tam, kde nie je zriadené ochranné pásmo pozemnej komunikácie, platí ustanovenie § 126 ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.

27. Krajský súd správne poukazuje práve na dôvodovú správu k zákonu č. 513/2009 Z.z., z ktorej vyplýva, že pre existujúce dráhy zostáva vymedzenie obvodu dráhy priamo zákonom vyjadrené v metroch. Obvod dráhy sa v zásade meria od samotného telesa dráhy. Dráha sa skladá aj zo súčastí, ktoré presahujú pôdorys telesa dráhy, napríklad mosty, tunely a iné inžinierske stavby, budovy staníc, zastávky s nástupišťami, trolejové stožiare a vedenia, signalizačné zariadenia a podobne. Pri týchto súčastiach dráhy sa vzdialenosť vonkajšej hranice obvodu dráhy meria nie od telesa dráhy, ale od vonkajšieho pôdorysu týchto súčastí dráhy. Najvyšší súd Slovenskej republiky nesúhlasí s námietkami žalobcu ohľadom arbitrárnosti rozsudku krajského súdu, pretože práve naopak, krajský súd sa plne vysporiadal s predmetom konania a vyslovil svoj právny názor na výklad § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z.z., s ktorým sa najvyšší súd stotožnil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a § 250l ods. 2 O.s.p. a podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal, z dôvodu jeho neúspechu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.